

بیانیه‌ی گروه تئاتر اگزیت در حمایت از آزاردیدگان از خشونت جنسی

تئاتر خانه‌ی امن ماست، اما نه برای آزارگران

در طول سال‌های اخیر، به پشتوانه‌ی شهامت آزاردیدگان و همچنین با پیگیری برخی از فعالان رسانه‌ای مستقل، روایات متعددی از آزار و خشونت جنسی بازگو شده که بخشی از آنها در تئاتر رخ داده است. برخی از این موارد وارد جریان پیگیری قضایی شده و برخی دیگر در حد روایت و افشاگری باقی ماندند. نبود قوانین حمایتی ویژه در خصوص آزار جنسی در محیط‌های حرفه‌ای و آکادمیک، وجود خلأهای قانونی در روند پیگیری قضایی و همچنین فقدان سازوکارهای مناسب درون‌صنفي -چه پیشگیرانه و چه ترمیمی- در فضای تئاتر، موجب شده است تا از سویی زمینه‌ی تکرار این موارد فراهم شود و از سوی دیگر هزینه‌ی اجتماعی و فردی مضاعفی را برای افشا و روایتگری بر آزاردیدگان تحمیل نماید.

نادیده گرفتن این روایات از سوی نهادهای صنفي، عدم اتخاذ موضع شفاف و خودداری از هرگونه اقدام مشخص در این زمینه در عمل به معنای دعوت به سکوت و ایجاد فضای امن برای آزارگران است. این برخوردها که عمدتاً برآمده از دهه‌ها تبعیض و سرکوب و سانسور در تمام عرصه‌های اجتماع -و به طور مضاعف برای زنان- است، ریشه در مناسبات اقتصادی-سیاسی و سنت‌ها و ارزش‌های ارتجاعی دارد. چنین برخوردهایی گاه به بهانه‌ی حفظ آبروی حرفه و هنر تئاتر صورت می‌گیرد، گاه با پیش‌داوری افراد مبنی بر براءت متهم بر اساس مناسبات موجود، گاه با قربانی‌نکوئی و شایسته‌ی توجه ندانستن امر، و گاه با توجیهاتی چون وقوع مسئله در جایی خارج از فضای تئاتر. در حالی که این مسئولیت نهادهای صنفي به عنوان نماینده‌ی اعضا، تئاترها و نهادهای مربوطه است که خصوصاً برای حفظ آبروی حرفه‌ی خود با حساسیت بالا و شفافیت کامل با چنین مواردی برخورد کنند. این برخورد شفاف به معنای محکوم کردن فوری فرد متهم از سوی صنف و نهادها نیست، اما نیاز است که در وهله‌ی نخست هر اتهامی با واکنشی رسمی روبرو شود و در ادامه به نحو مقتضی به آن پرداخته شود. این مسئولیت تئاترها، انجمن‌های صنفي، نهادهای مرتبط با تئاتر و فرد هنرمندان است که فضایی حرفه‌ای را ایجاد کنند که در آن هرگونه رفتار نامتناسب و غیرانسانی با برخورد قاطع مواجه شود، افراد آزاردیده بتوانند بدون ترس و ملاحظه به خاطر جایگاه و موقعیت حرفه‌ای خود و بدون ترس از قدرت و جایگاه حرفه‌ای آزارگر، او را افشا کنند، و در نهایت با واکنش همگانی و بالا بردن هزینه‌ی آزار و خشونت جنسی، عرصه را بر چنین رفتارهایی که خارج از شان و کرامت انسانی است تنگ نمایند.

گروه تئاتر اگزیت به نوبه‌ی خود همواره خود را پایبند به ایجاد فضایی امن در تئاتر برای همه دانسته و تمام تلاش خود را در این راستا به کار گرفته است. ما مسئولیت خود می‌دانیم که در کنار آزاردیدگان بایستیم و چشم خود را بر آنچه در فضای حرفه‌مان رخ می‌دهد نبندیم. ما بر این باوریم که در فضای کاری ما جایی برای آزار جنسی و سوءاستفاده از قدرت وجود ندارد و این رفتارها را در هر سطحی محکوم می‌کنیم. از تمام هنرمندان پیشروی تئاتر و نیروهای پیشروی اجتماع نیز دعوت می‌کنیم که در کنار هم این سکوت را شکسته و با همبستگی خود در راستای احقاق حقوق انسانی آزاردیدگان، گرمی داشت شان و کرامت انسانی و از بین بردن فضای آزار و تبعیض و سرکوب و سانسور گام برداریم.